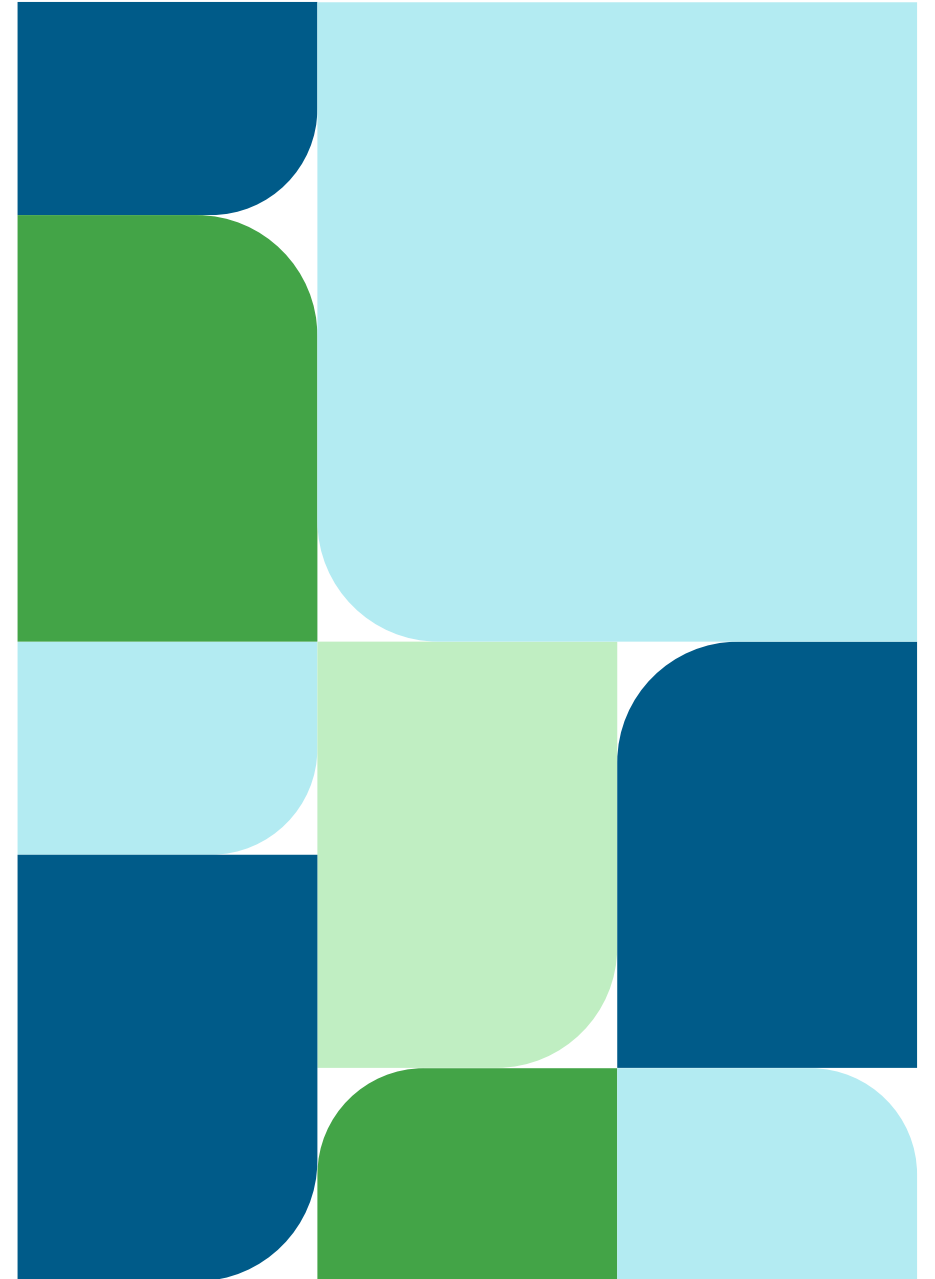

Välkomna till kurs

Vetenskapligt förhållningssätt

Kursledning och administration

Johan Granlund

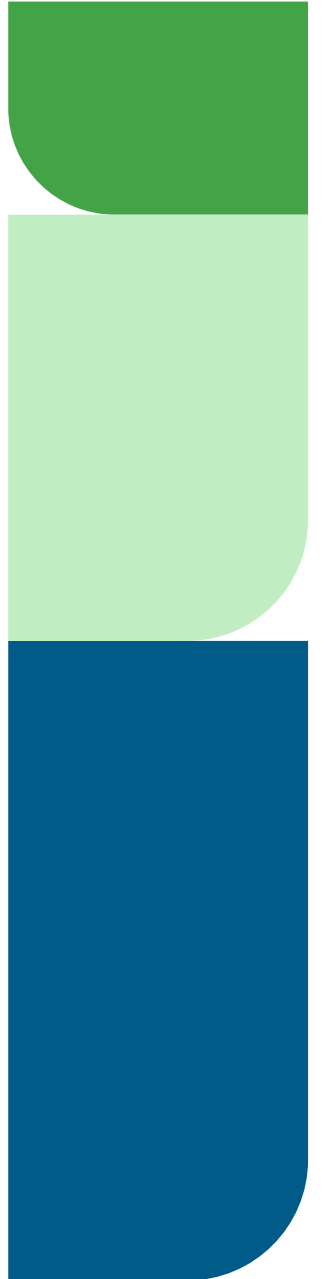
Eva Larsson

Jennie Karlsson

Kursadministration kursadm.fou.fbd@vgregion.se

Examinator

Bertil Marklund

Kurshandleddarnas områden

Docent Anna Bergenheim – rehab

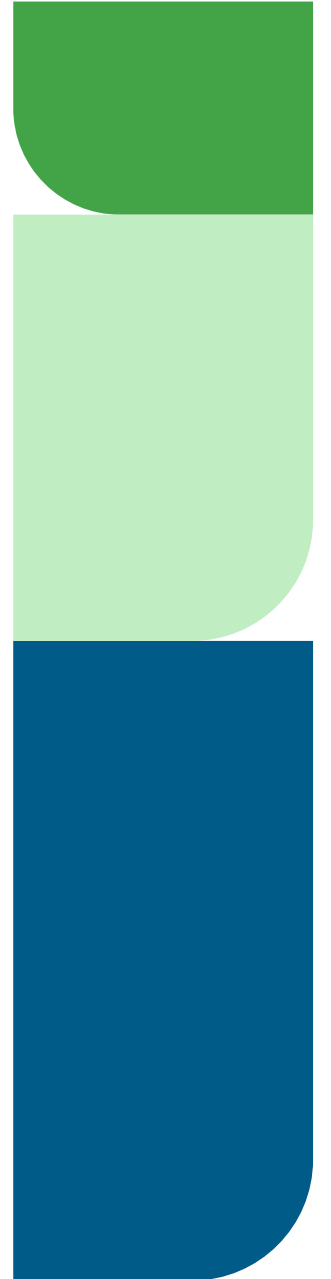
Med.dr Johan Granlund – allmänmedicin

Fil.dr Malin Östman – vårdvetenskap

Med.dr Maria Eriksson – psykologi

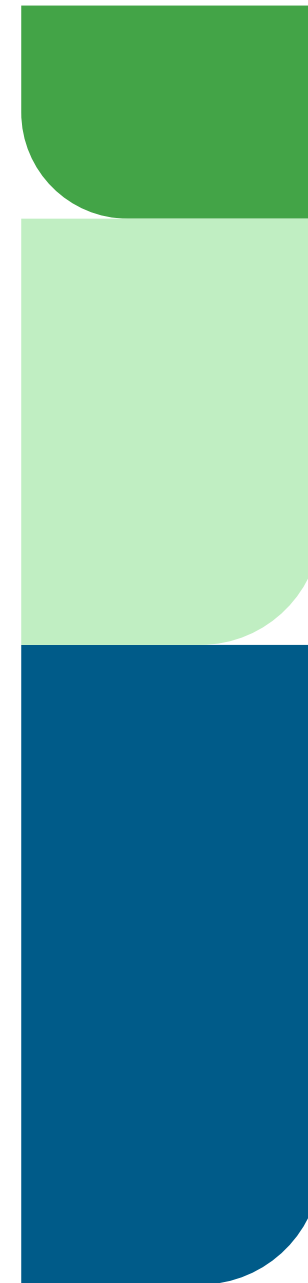
Docent Viola Nyman – reproduktiv och perinatal hälsa

Med. dr Sofia Juhlin - rehab

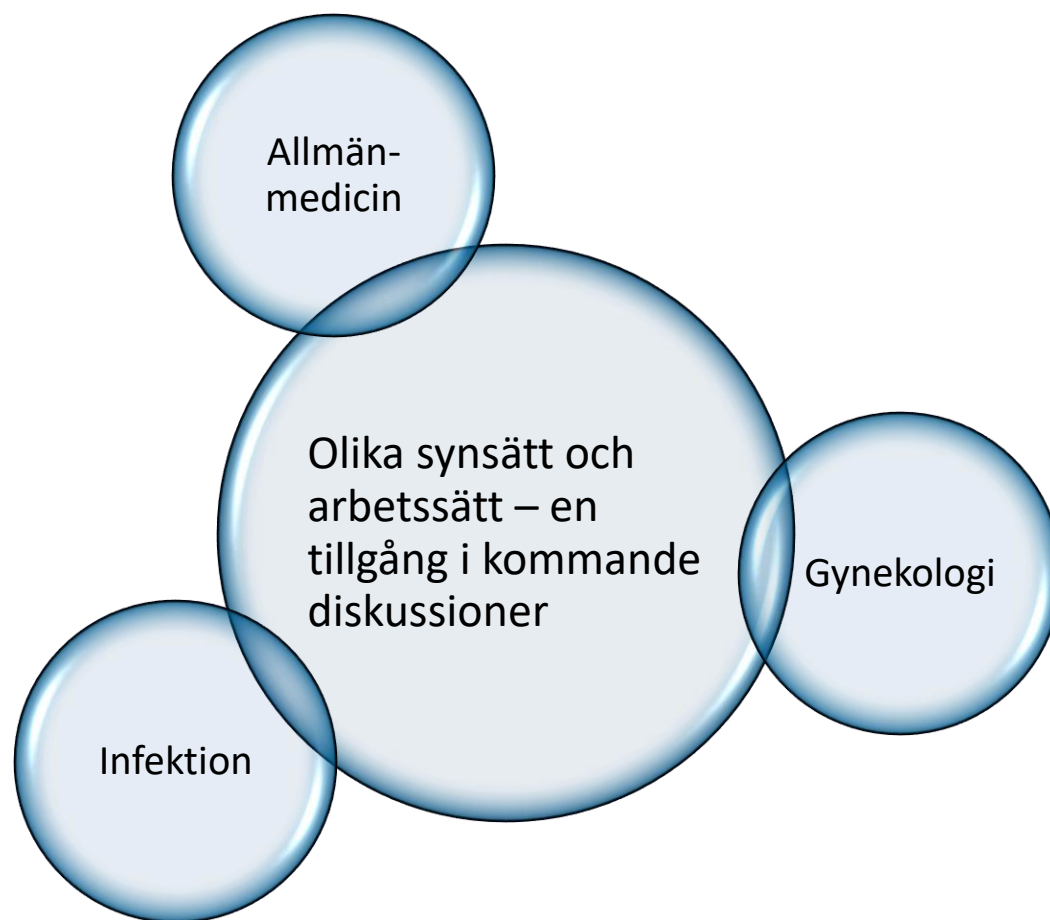

Dagens program

- 08:45 Välkomna!
Kursintroduktion.
Presentation av kursdeltagarna + idé för litteraturstudie.
Vad är vetenskap?
- 12:00 Lunch.
- 13:00 Att skriva en litteraturstudie.
Att använda Word-mall och SharePoint
Att arbeta i grupp.
Handledningsgrupper.
- 16:30 Slut för idag.

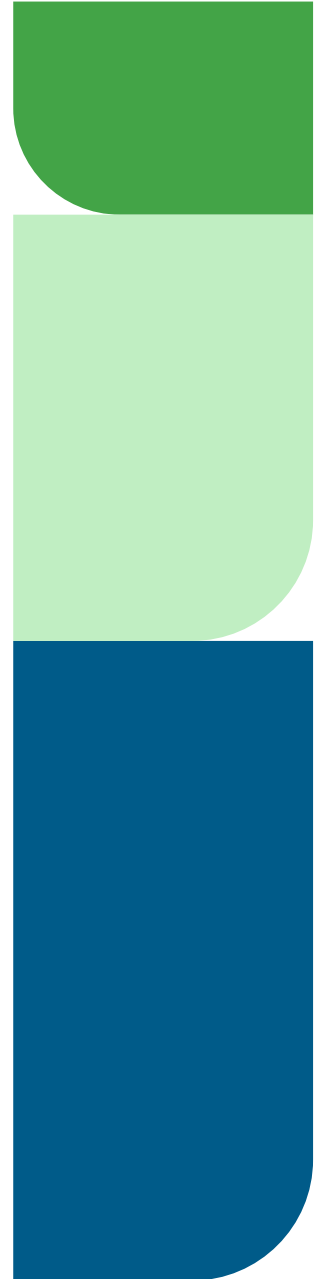
Deltagarnas blivande specialiteter

Lärandemål 1

Kunskap och förståelse

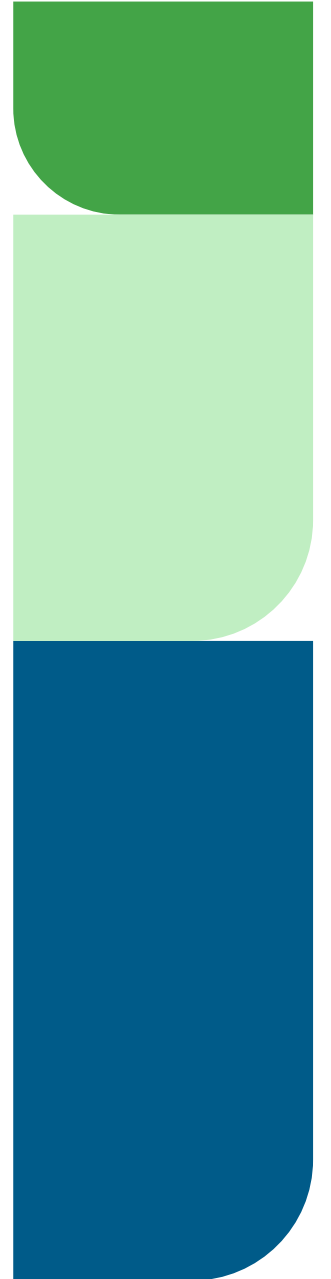
- redogöra för kvantitativ forskningsmetodik och skillnader mellan olika typer av studiedesign
- redogöra för datainsamling och analys inom olika kvalitativa studier
- redogöra för begreppet evidensbaserad medicin och dess begränsningar
- redogöra för skillnader mellan icke-systematiska litteraturoversikter och systematiska litteraturoversikter och hur dessa är uppbyggda

Lärandemål 2

Färdigheter och förmåga

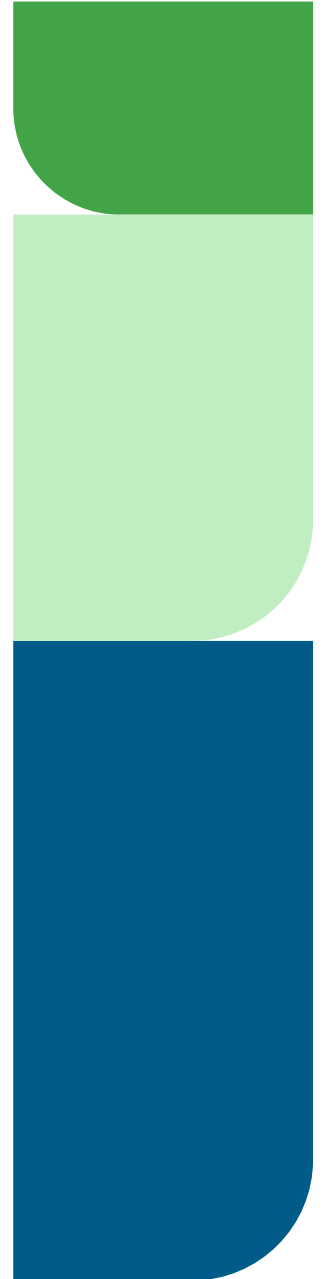
- söka, läsa, bedöma och använda existerande medicinsk kunskap eller konstatera att sådan kunskap saknas
- reflektera över val av forskningsmetod utefter aktuell forskningsfråga
- kunna använda medicinska databaser för att söka relevant litteratur samt kritiskt utvärdera söksträngar och sökprocessen
- visa färdighet i muntlig presentationsteknik
- visa färdighet i att skriftligt presentera vetenskaplig text

Lärandemål 3

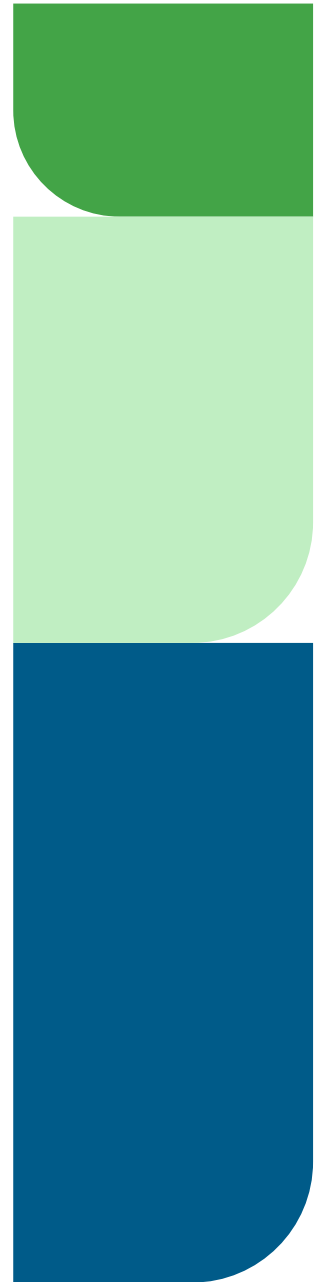
Värderingsförmåga och förhållningssätt

- förhålla sig kritiskt och vetenskapligt till de kunskaper och metoder som används i det kliniska arbetet som läkare.

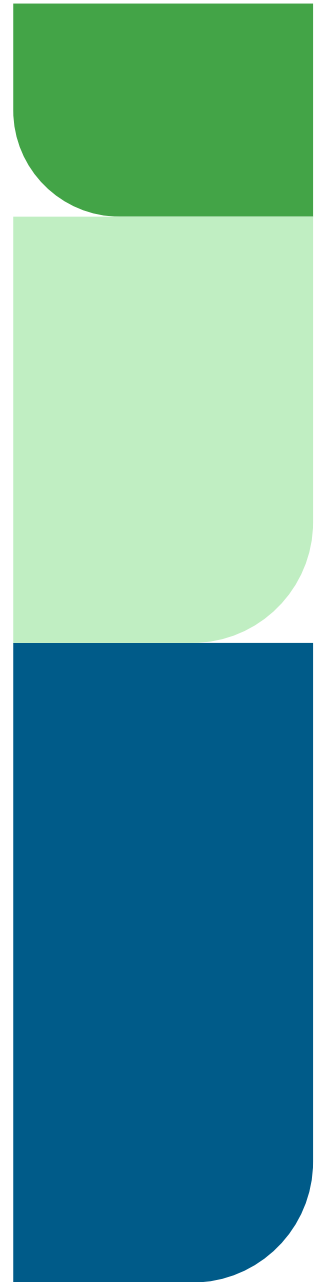
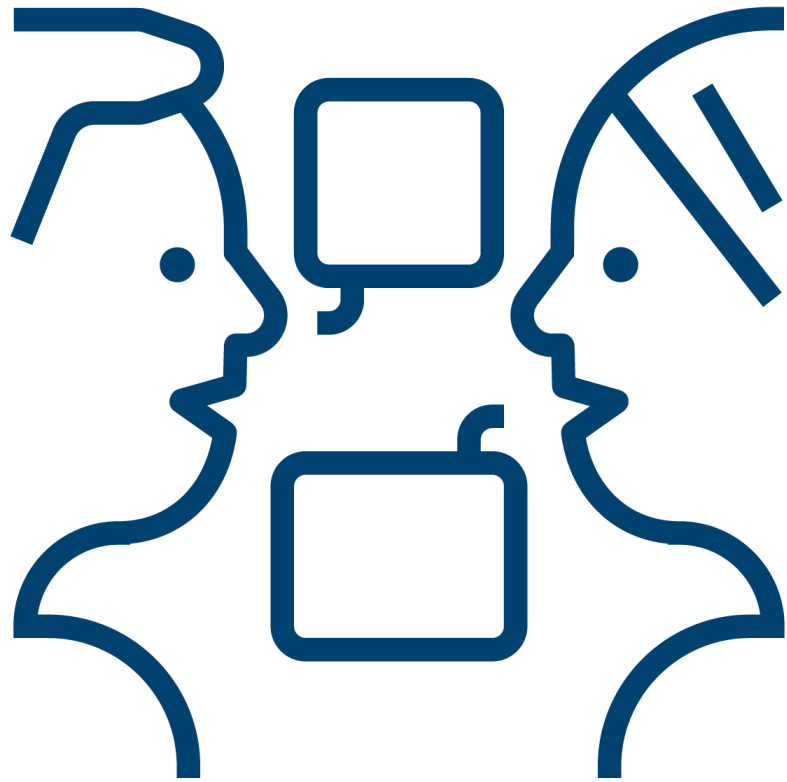

Nyttan

- Att arbeta kliniskt på en vetenskaplig grund.
- På rätt sätt kunna bemöta "den pålästa patienten" och "den säljande läkemedelskonsulenten".
- Genomskåda oseriös medicinsk information.
- Kunna använda denna kunskap som en plattform för eventuell fortsatt forskningskarriär.

Förväntningar på kursen?

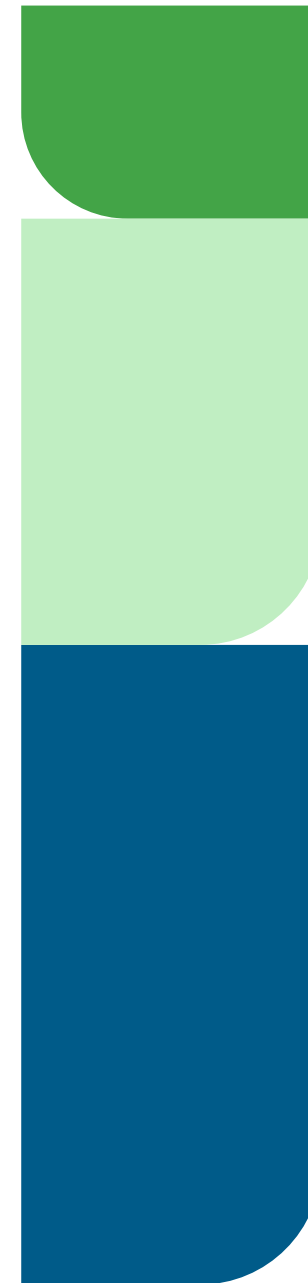
Krav för godkänd kurs och arbete

- Aktiv närvaro på föreläsningsdagar och handledarledda dagar.
- Godkänd quiz i Lärportalen.
- Skriftlig litteraturstudie.
- Godkänd PowerPoint- och muntlig presentation.
- Opponering.
- Publicering av litteraturstudien i Projektdatabasen FoU i VGR.

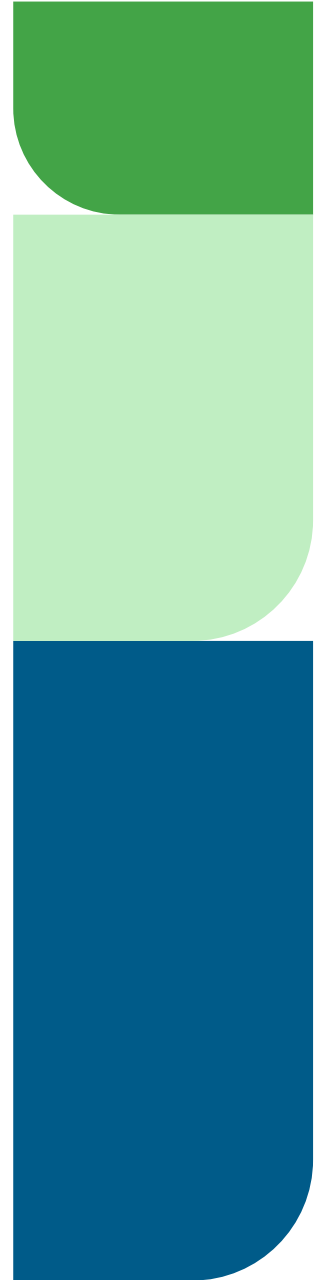
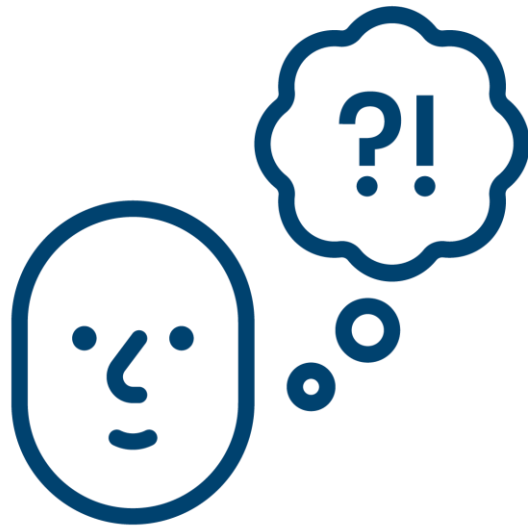

Praktisk information

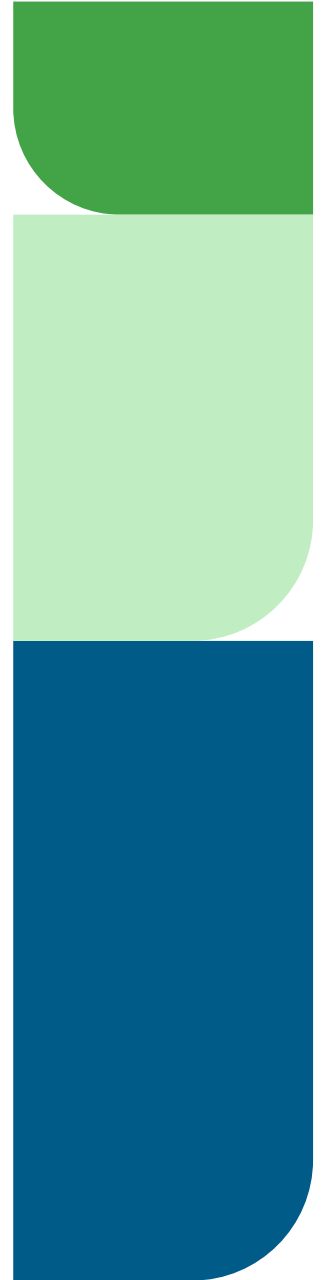
- Schema – egenarbete.
- Kursen avslutas 21 maj 2026. Bjud in chefer och kliniska handledare!
- Måluppfyllelse – Socialstyrelsens intyg om uppfyllt delmål STa3 HSLF-FS 2021:8, 2015:8 a5 alternativt 19 inom SOSFS 2008:17 på såväl kurs som ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- Kursmaterial finns i Lärportalen. Inloggning med VGR-id.

Presentation och idé för litteraturstudien

Vad är vetenskap

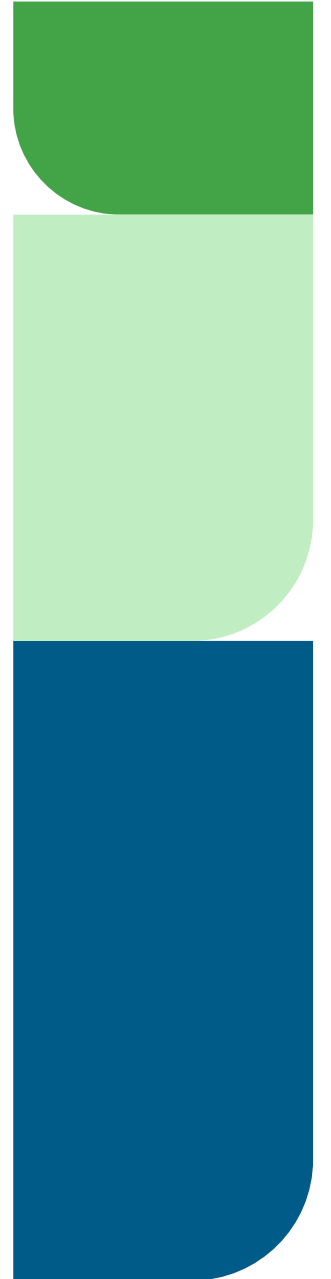

Varför börjar vi här?

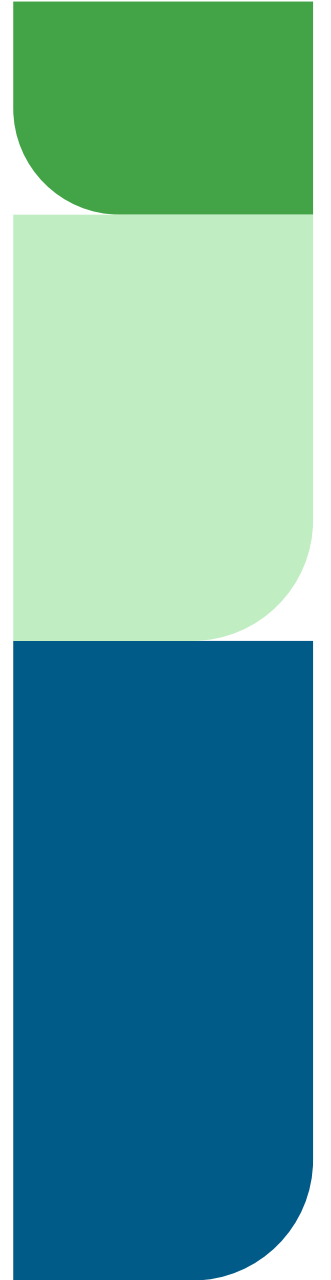
- Ständiga och snabba beslut
- Ofullständig kunskap
- Föränderliga riktlinjer

skapar osäkerhet

Vetenskap är ett sätt att hantera osäkerhet

Vad innebär "vetenskap"
i din kliniska vardag?

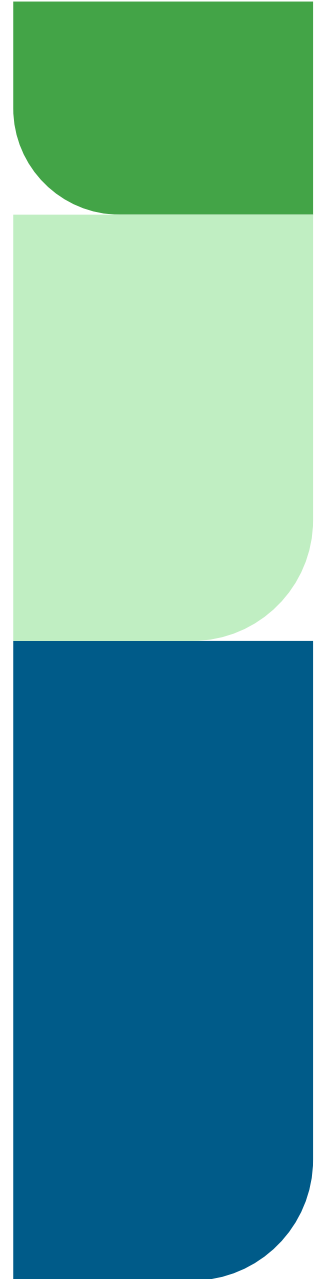
Vad är vetenskap?

Vetenskap är:

- Systematiska observationer
- Testbara hypoteser
- Öppen metod
- **Möjlighet att ha fel**

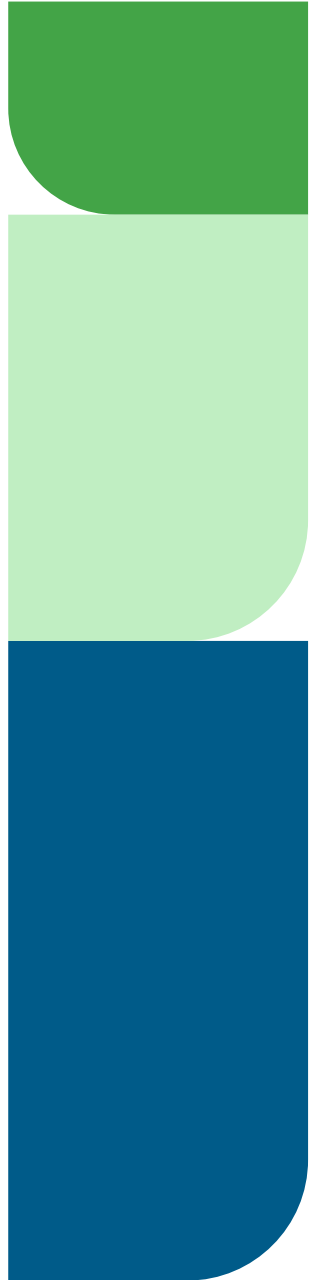
Vetenskap är inte:

- "Min erfarenhet"
- Auktoritet
- Tradition
- Konsensus utan prövning

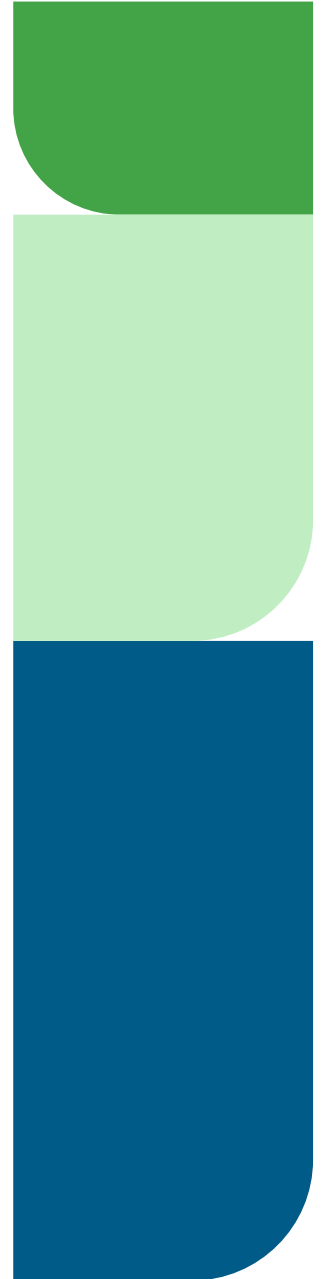
Men ändå viktigt!

- Kliniskt omdöme.
- Kontext.
- Patientens värderingar.

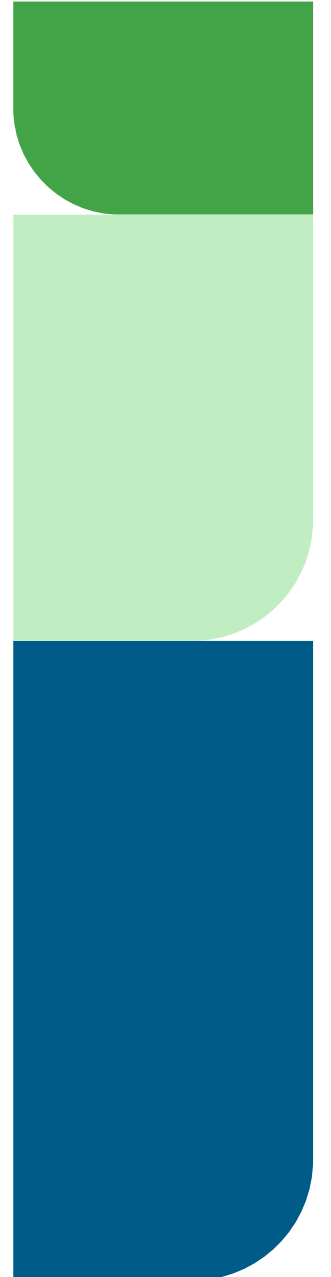
Varför räcker inte erfarenhet?

- Selektionsbias.
- Bekräftelsebias.
- Vi ser inte "det som inte hände".
- Vi minns det dramatiska.

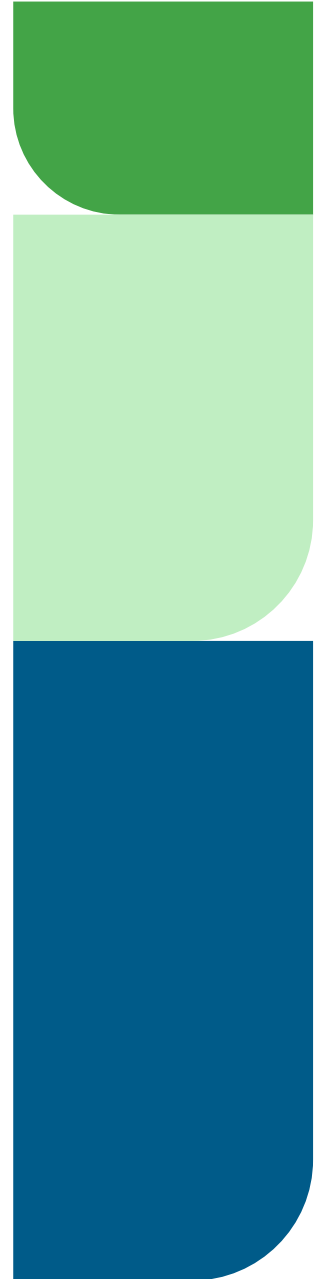
Karl Popper

- Falsifikationismen
- Fallibilismen

Vetenskap ger oss inte sanning

- Den producerar
 - Effektstorlekar
 - Konfidensintervall och p-värden
 - Bättre approximationer

Thomas Kuhn

Rådande paradig

Anomalier

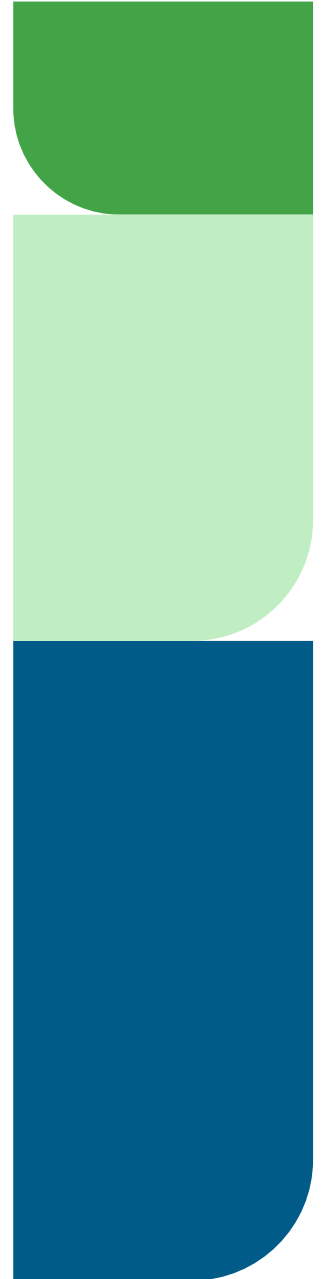
Paradigmskifte

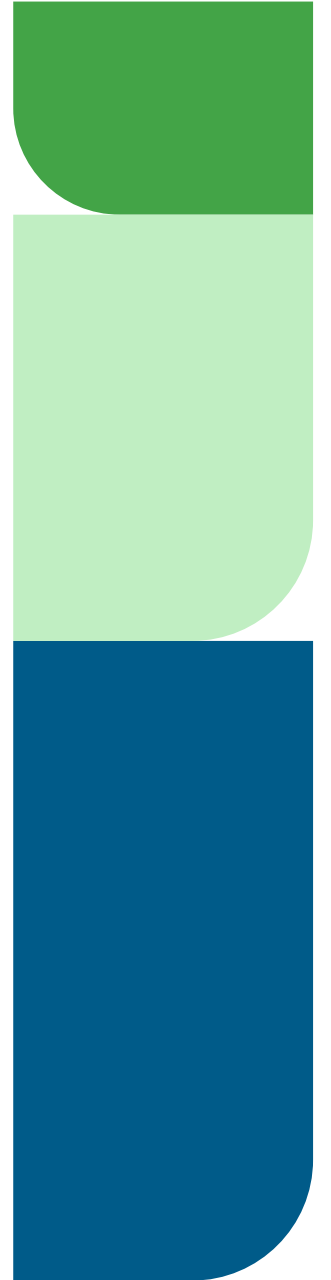
Vetenskapen skyddar oss inte från att ha fel
- men från att ha fel för alltid.

När studier möter verkligen

- Krockar uppstår vid:
 - Multisjuklighet
 - Hög ålder
 - Polyfarmaci
 - Social kontext
- Vetenskap säger vad som i genomsnitt fungerar
- Kliniskt omdöme avgör vad som är rimligt här och nu

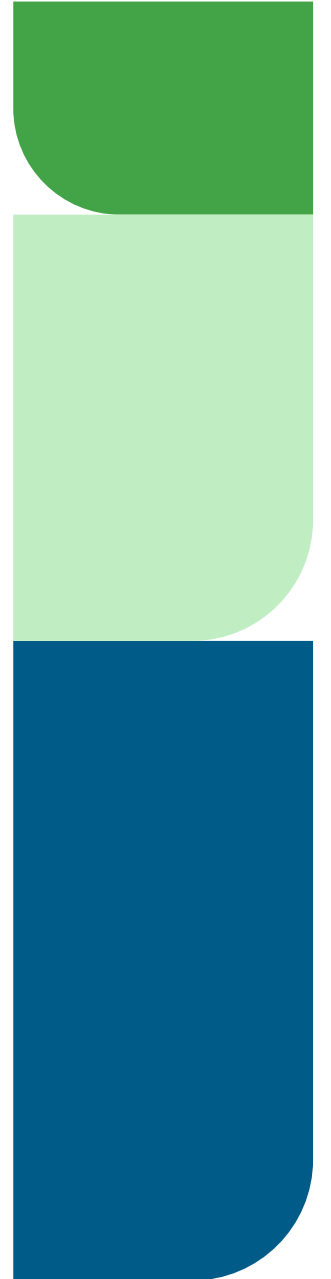

Hur trygg är du att
kritiskt värdera en
vetenskaplig studie
idag?

Take home messages

- Vetenskap är ett arbetssätt
- Osäkerhet är inte ett misslyckande
- Kritisk granskning är ett ansvar

08:45 Välkomna!
Kursintroduktion
Presentation av kursdeltagarna
inklusive kort information om
idé för litteraturstudie.
Vad är vetenskap?

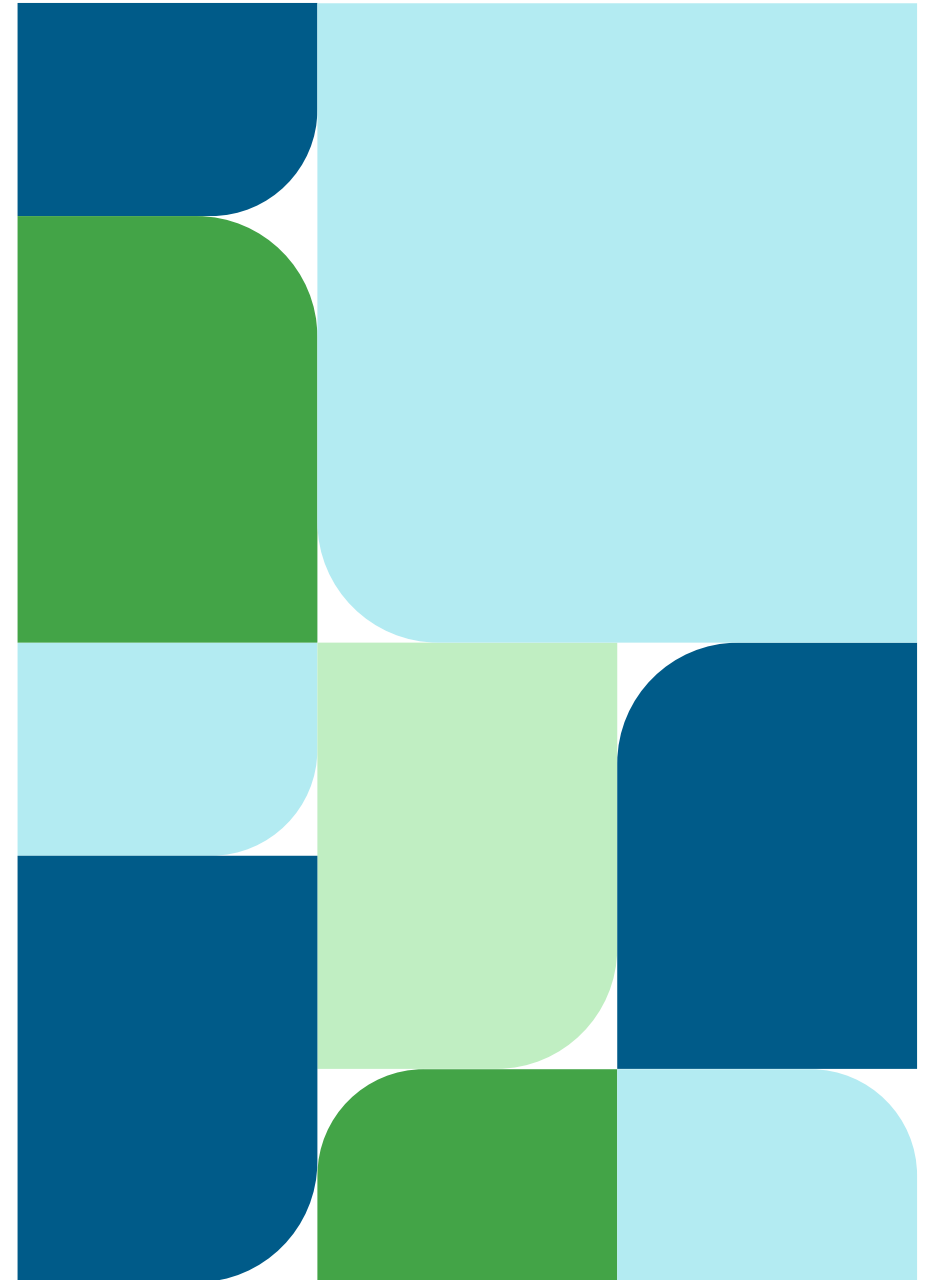
12:00 Lunch.

13:00 Att skriva en litteraturstudie
Att använda Word-mall och SharePoint
Att arbeta i grupp.
Handledningsgrupper.

16:30 Slut för idag.

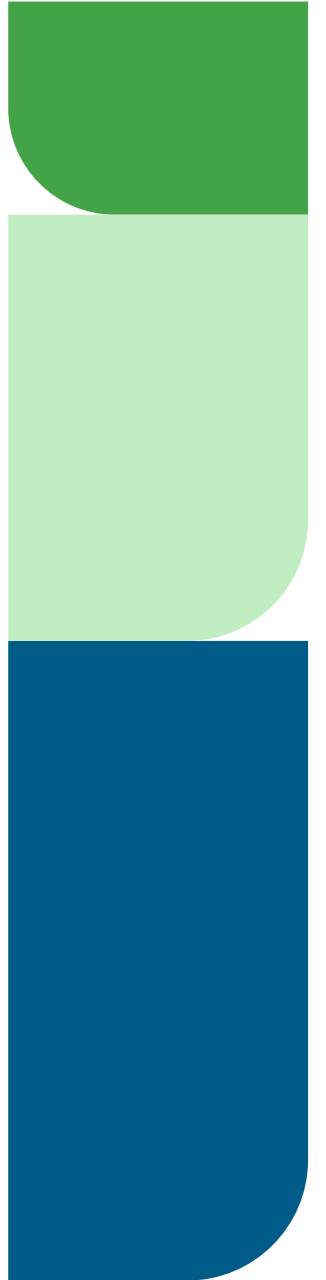

Att skriva en litteraturstudie

Forskningsfrågan

- Relevant
- Fokuserad
- Avgränsad

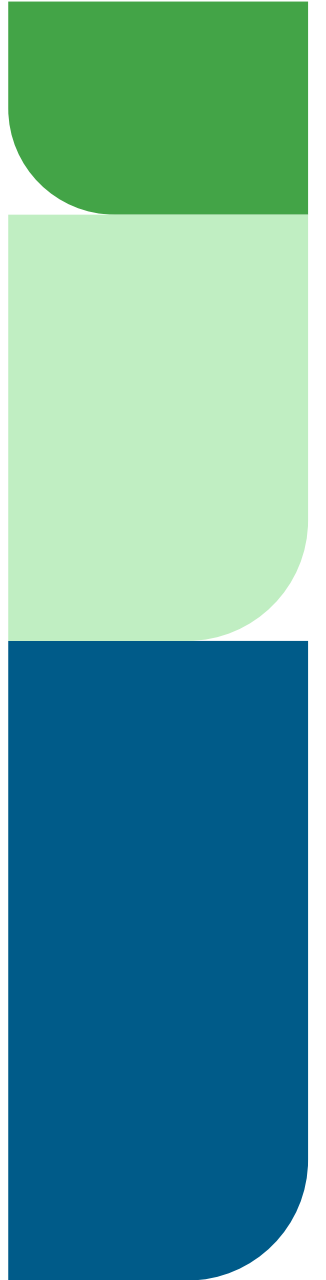
PICO

P: Population or Patient

I: Intervention

C: Comparison

O: Outcome

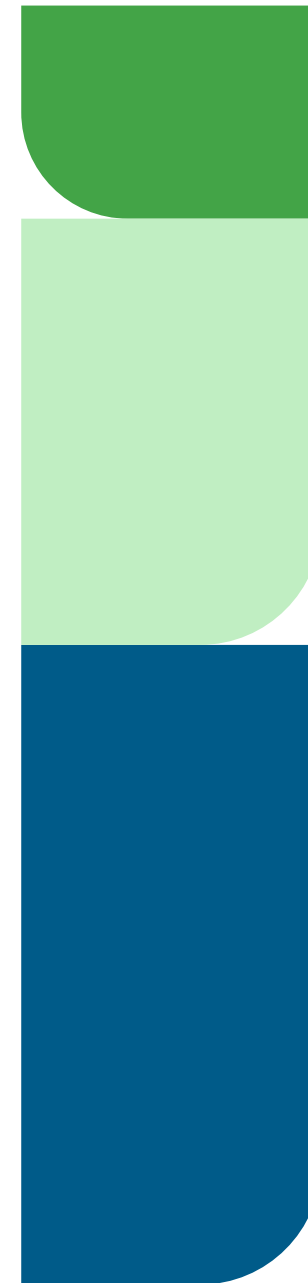

Vad är en litteraturstudie?

- En litteraturstudie är en **icke-systematisk**, metodisk och kritisk granskning av litteratur utifrån ett vetenskapligt syfte.

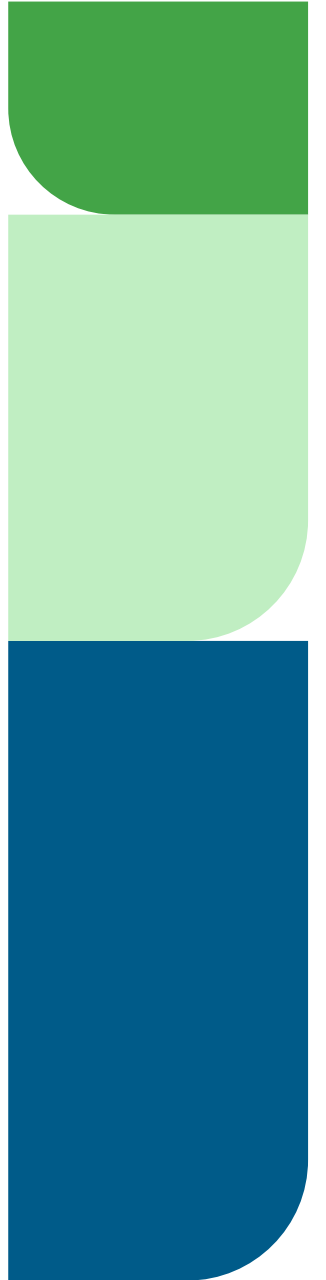
(Till skillnad från en systematisk översikt, som är en litteraturöversikt som enligt en specifik metodologi sammanställer all tillgänglig forskning inom ett avgränsat ämnesområde.)

- Utgörs av vetenskaplig litteratur (vetenskaplig publikationer, som avhandlingar och artiklar i vetenskapliga tidskrifter).

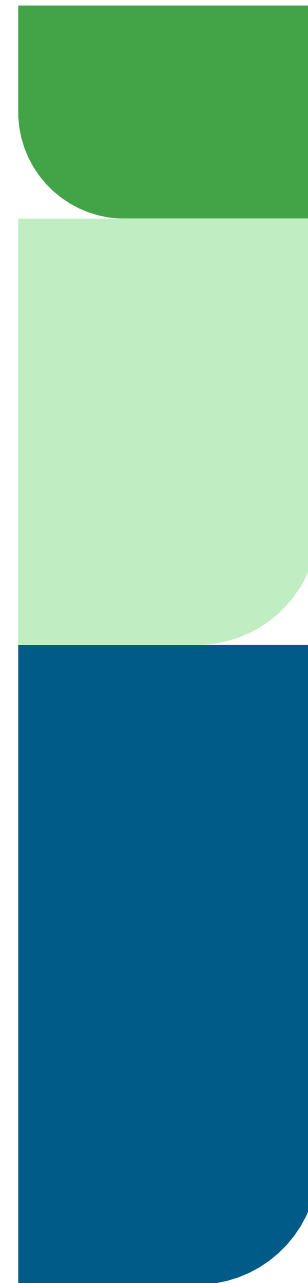
Titel

- Väcka nyfikenhet
- Inte för lång (<20 ord)
- Stämma med syftet
- Innehålla nyckelord

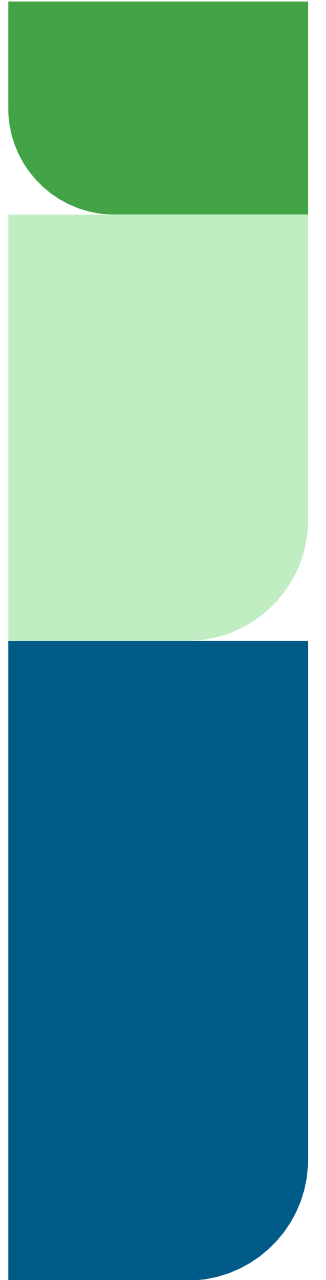
Enkel rubrik

Hydroklortiazid och risken för icke-melanocytär hudcancer

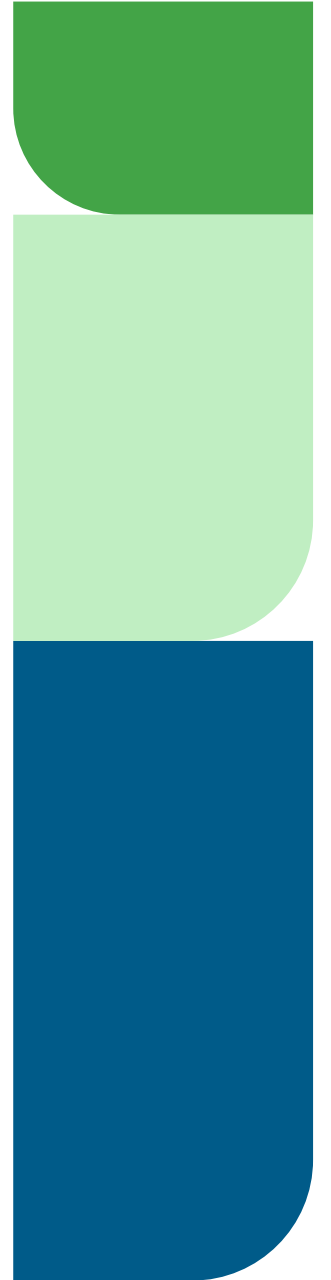
Krånglig rubrik

Comparison of American, Israeli, Italian and Mexican physicians and nurses on the total and factor scores of the Jefferson scale of attitudes toward physician-nurse collaborative relationships.

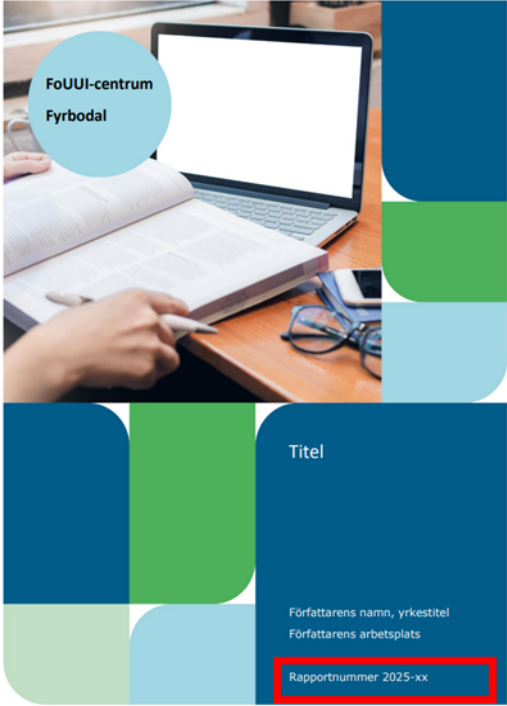
Bild

- Ska ha en tydlig koppling till titeln.
- Den ska vara godkänd att använda.
- Tillgänglighetsanpassad = markerad som dekorativ eller ha en alternativtext som beskriver innehållet.

Rapportnummer, loggor

- Rapportnummer/löpnummer finns i SharePoint-ytan, samt länk till SharePoint-ytan via Lärportalen.
- Projektnummer till projektregistrering FoU i VGR.
- Loggor i mallen ska användas.

FoUII-centrum
Fyrbodol

Titel

Författarens namn, yrkestitel
Författarens arbetsplats

Rapportnummer 2025-xx

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Rapport 2025:x

Utförd i kurs Vetenskapligt Förhållningssätt
FoUII-centrum Fyrbodol

Handledare:
(skrivs enligt instruktion i Lärportalen)
Namn, titel/titlar
Arbetsplats

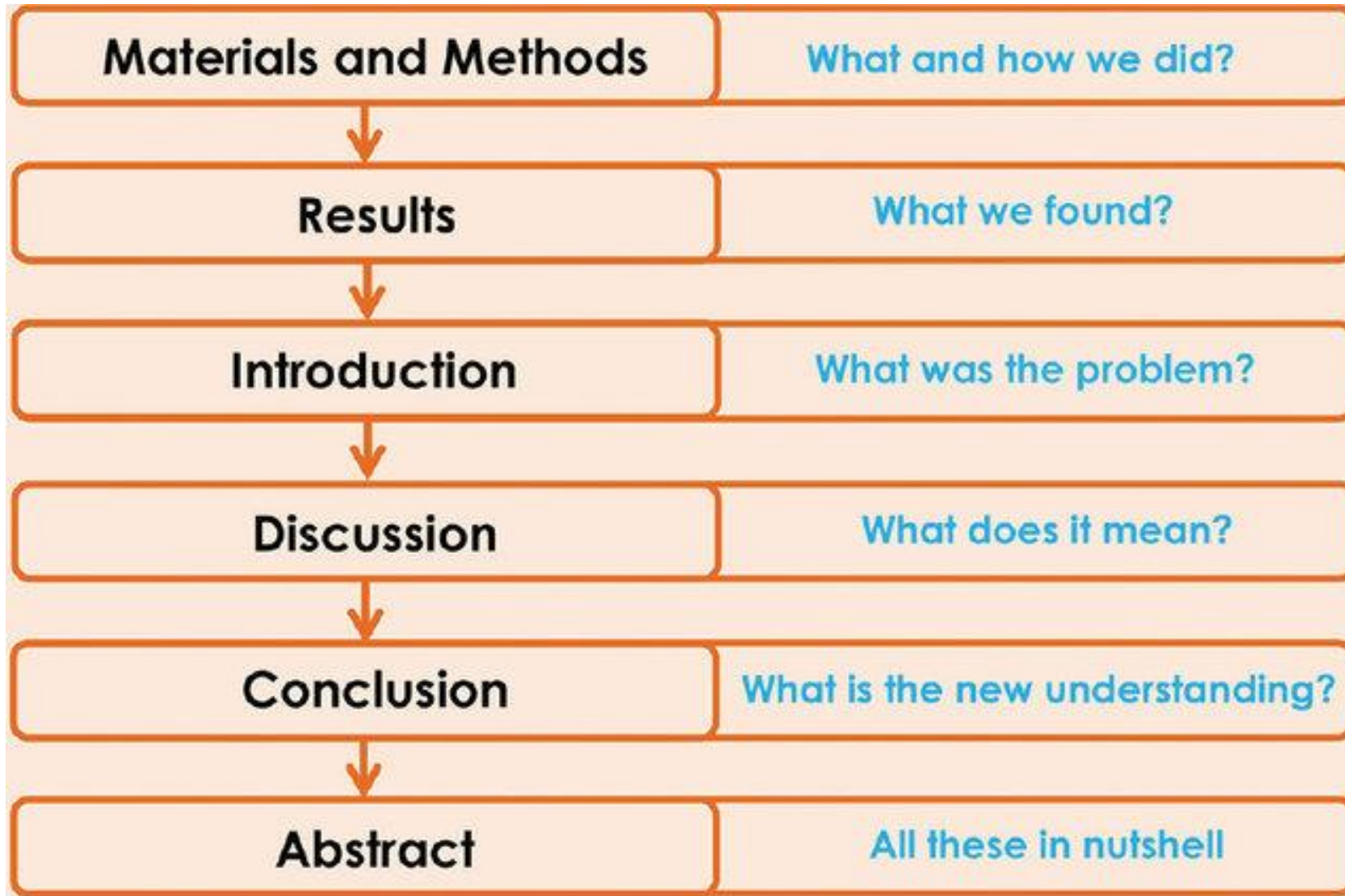
Namn, titel/titlar
Arbetsplats

Sammanfattning

- Bygger på IMRAD.
- 100 – 200 ord.
- Inga referenser.
- Nyckelord/MeSH-termer i bokstavsordning.
- Skrivs på separat sida (enligt mall).
- Ska kunna läsa fristående.

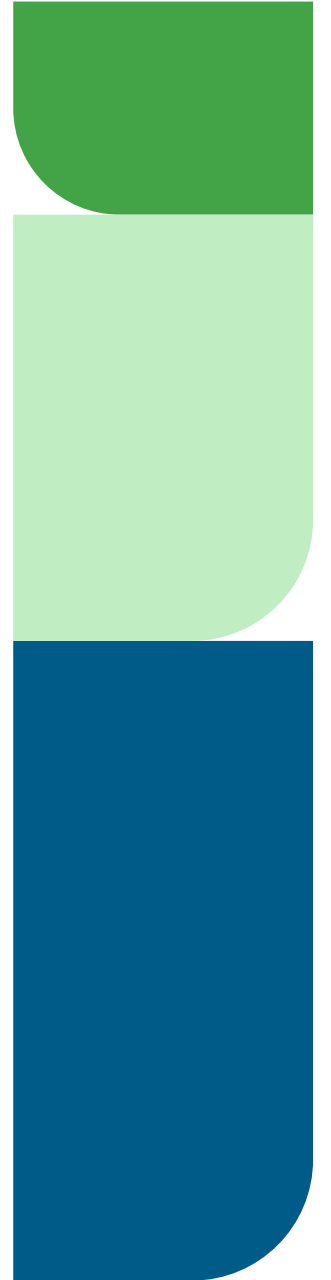
- Introduction
- Method
- Results
- (And)
- Discussion

Gången i skrivandet

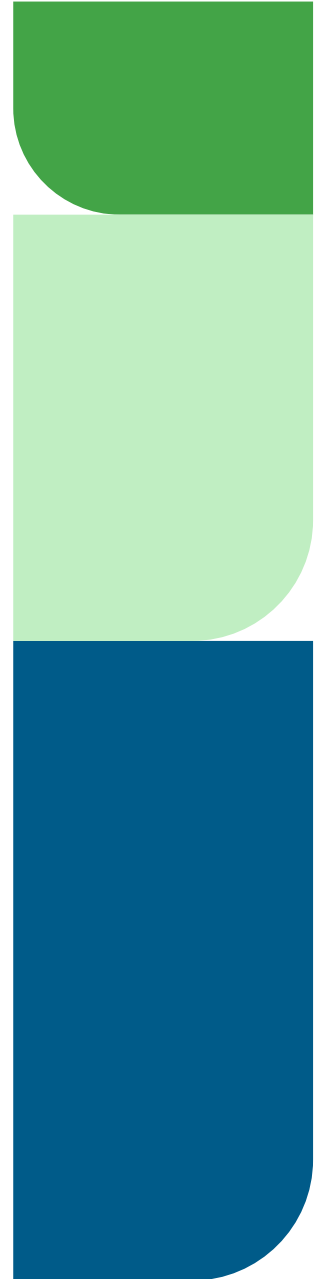
Innehållsförteckning

- Finns på separat sida.
- Skriv inget! Automatisk uppdatering genom högerklickning.
- Sid. 1 börjar med Introduktion.

Introduktion

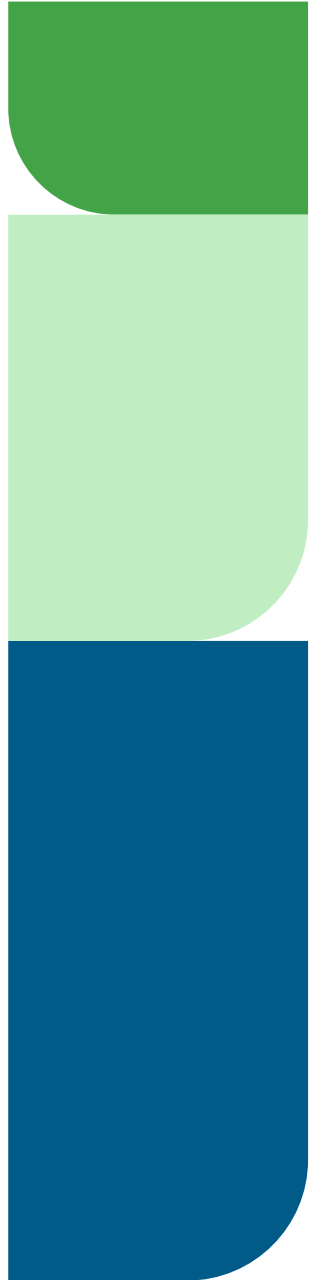
- Beskriv det sammanhang som problemet ingår i t.ex. hur vanligt är det? Barn, vuxna?
- Börja internationellt – tratta ner mot din arena.
- Utveckla dina nyckelord.
- Varje påstående stöds av referens.
- Och nu ska denna fråga få sin lösning – går över i nästa rubrik, syftet.

Syfte

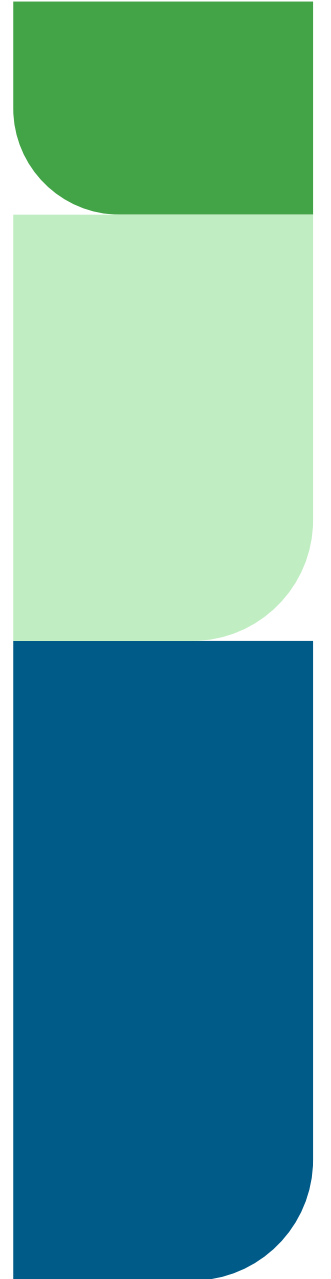
- Din konkreta fråga som du söker svaret på.
- Ska stämma med titeln.

Exempel: "Syftet med den här litteraturstudien är att undersöka hur stor risken för icke-melanocytär hudcancer är vid behandling med hydroklortiazid"

Metod

- Beskriv sökstrategier, hur du gått från bred sökning till att göra avgränsningar.
- Vilka databaser du har använt och när.
- Vilka söksträngar du har använt.
- Utökad sökstrategi t.ex. nya referenser via en artikel.
- Beskriv dina olika sökresultat t.ex.
 - hur många träffar fann du?
 - hur många artiklar inkluderades i rapporten?
- Ta med artiklar som belyser din forskningsfråga ur olika synvinklar.

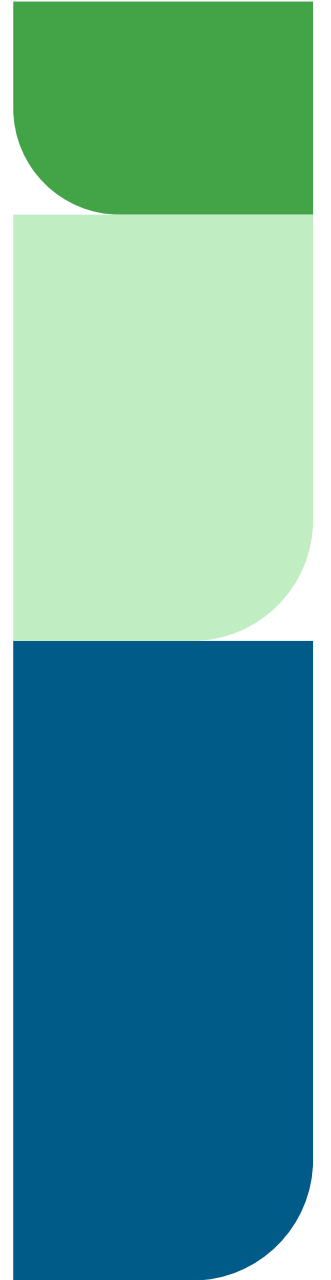

Exempel Metod

Under januari månad 2023 genomfördes ett arbete med att ta fram sökord som syftade till att finna artiklar i databasen Pubmed som kunde besvara ovan nämnda forskningsfråga. Sökorden (("Hydrochlorothiazide"[Mesh]) AND "Skin Neoplasms"[Mesh]) användes vilket genererade 57 träffar i Pubmed 2023-01-27. Artiklar med tillgänglig fulltext och engelska som språk inkluderades. Därefter exkluderades artiklar som utgjordes av expertutlåtanden, systematiska översikter eller korrespondens. Då artiklarna var fall-kontrollstudier valdes artiklar med kohorter från olika länder och världsdelar. Detta för att ge en bredare bild av kunskapsläget och detektera eventuella skillnader mellan olika befolkningsgrupper. 21 artiklar bedömdes acceptabla för genomläsning av abstract varav sju artiklar slutligen accepterades för inkludering i denna studie.

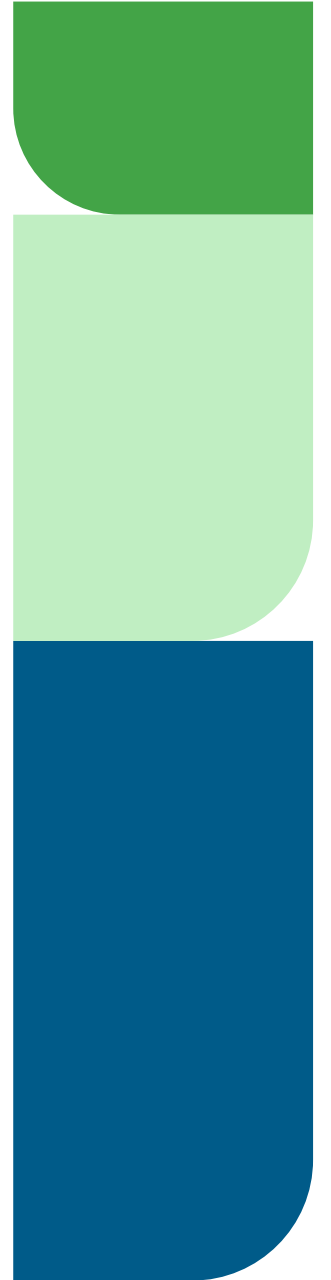
Resultat

- Beskriv artiklarnas resultat, ej dina egna.
- Skriv referenser.

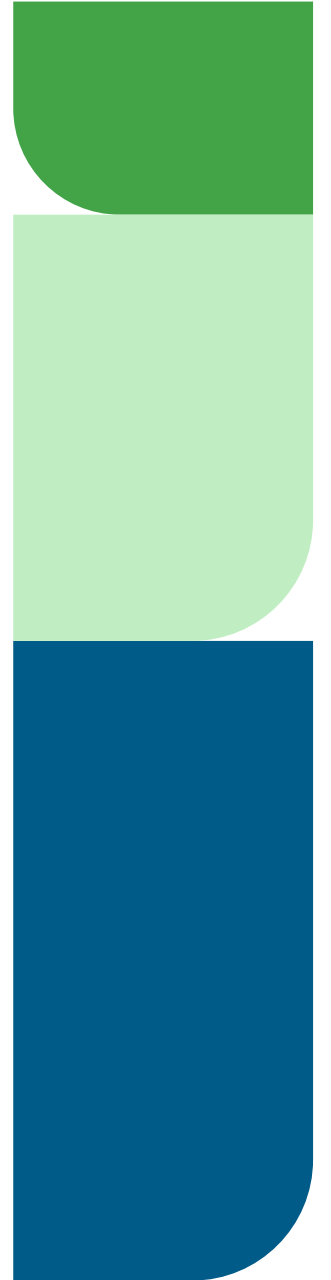
Diskussion

- Jämför och diskutera de olika resultaten.
- Ställ gärna positiva och negativa fynd mot varandra.
- Resultatdiskussion vs metoddiskussion.
- Beskriv styrkor och svagheter.
- Krävs ytterligare forskning inom området för att på ett bättre sätt besvara forskningsfrågan?

Plagiering

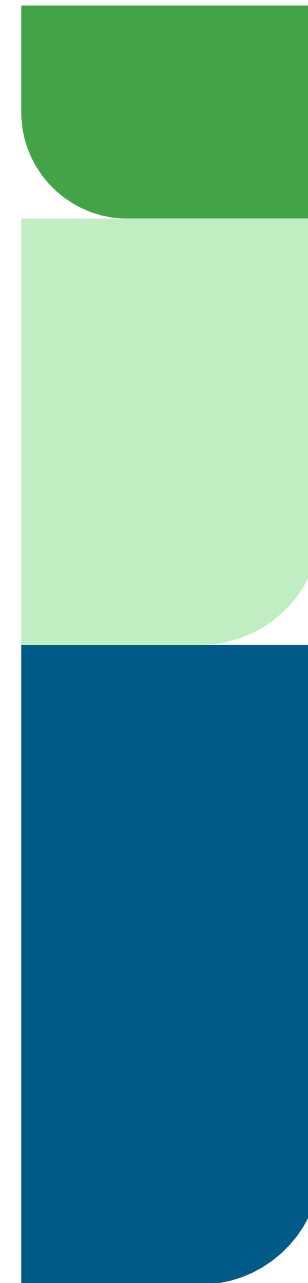
- Då du återger vad som står i en artikel måste referensen skrivas ut.
- Skriv inte av ordagrant utan gör en *omskrivning* med egna ord.
- Korta *citat* kan också användas (ord inom citationstecken).
- Plagiat är förbjudet.
- AI/chatGPT är tillåtet för språkgranskning, men INTE för textgenerering.

Konklusion/Slutsats

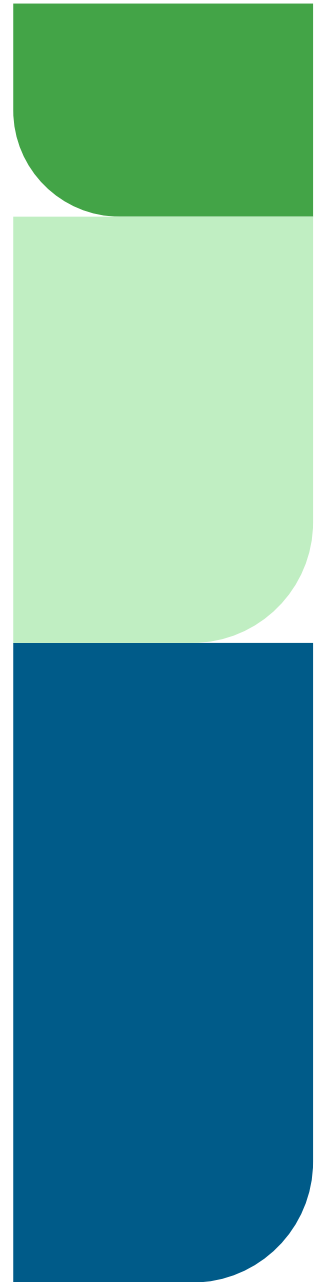
- Besvara forskningsfrågan.
- Tänk på att du inte har gjort en systematisk genomgång!
- Kan ditt resultat komma att påverka det kliniska arbetet?

Vi följer upp det i november!

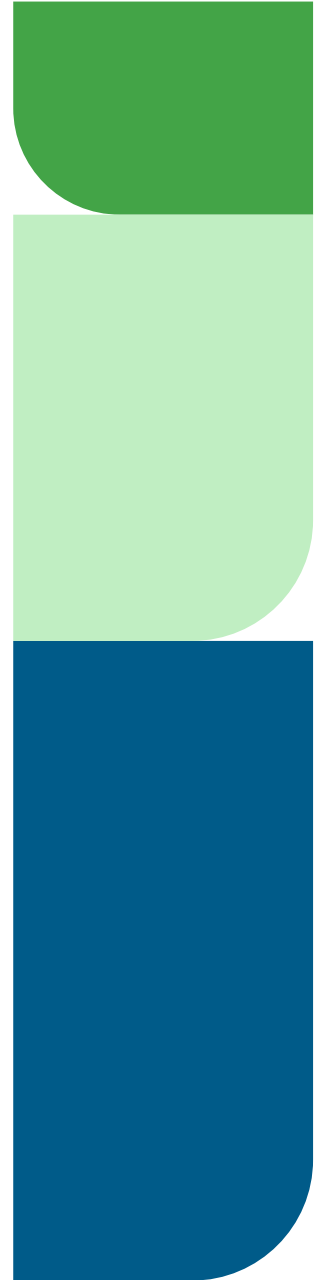
Referenser

- Lägg in minst 6 vetenskapliga referenser i resultatdelen, max 16 totalt.
- Referera i texten till artiklarna med (1)....(2).... o.s.v. och skriv artiklarna i samma ordning i referenslistan.
- Använd Vancouversystemet (se "Anvisningar för litteraturstudie...").
- Skriv referenserna på separat sida med mallens formatering.

Omfattning

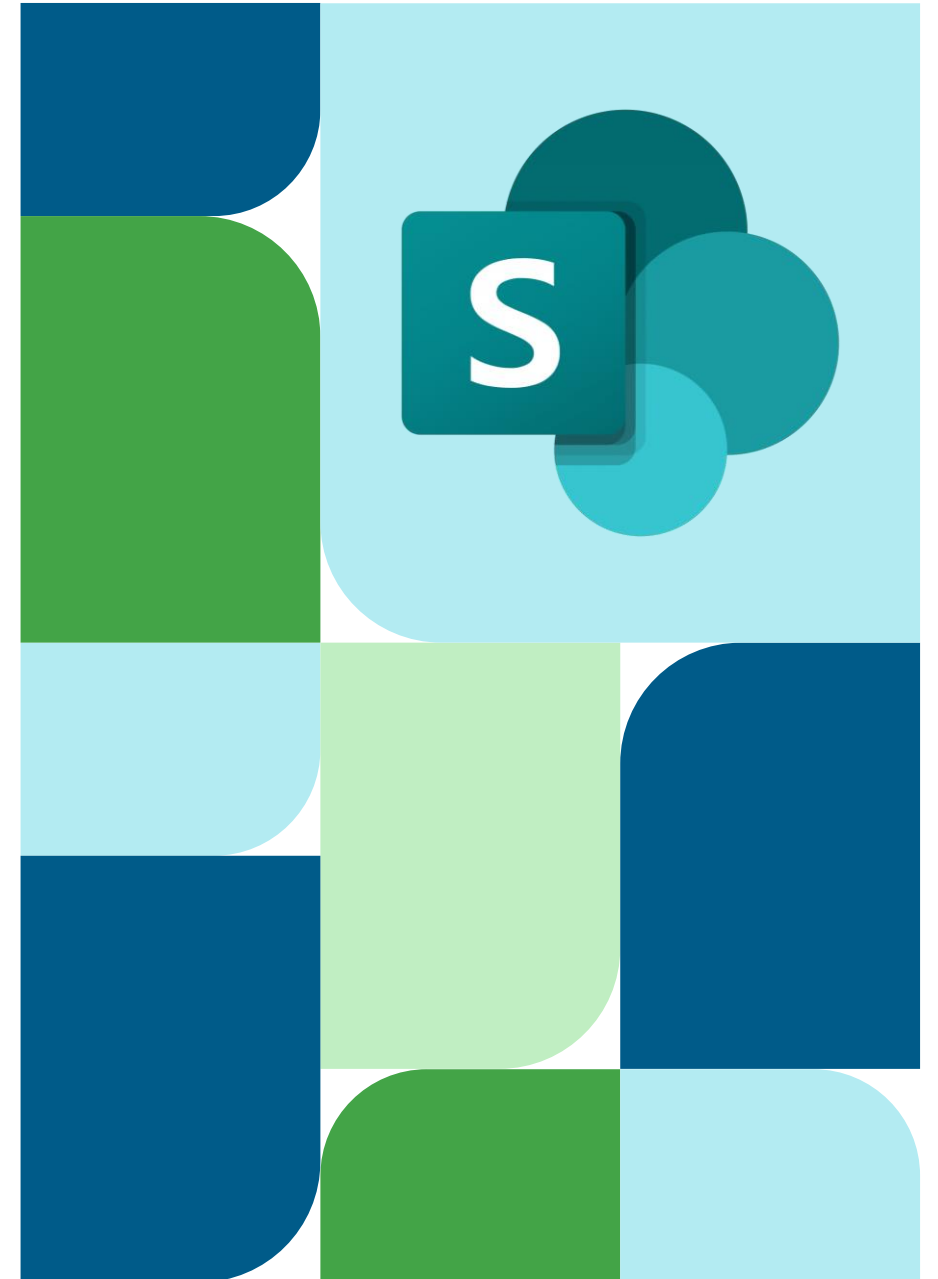
- 4 – 6 sidor från Introduktion till och med konklusion.
- Referenssidan räknas inte in.

Följ bara Anvisningarna så går allt bra 😊

[Anvisningar för icke-systematisk litteraturstudie, ST-arbete, 2025.docx](#)

Att använda Word-mallen
och att arbeta i SharePoint-
ytor (SOFIA samarbetsyta)

Lärportalen

[Logga in](#)

ANDSREGIONEN

da Utbudskatalog Mitt lärande Administration ▾ Hjälp ⌵

[Hemsida](#) / [Utbudskatalog](#) / [Vetenskapligt Förhållningssätt 2024](#)

Vetenskapligt Förhållningssätt

ägare
g
ommen!
eredelser inför kursstart
ema
pärm - information per kurstillfälle
i VGR - information och möteslänk för
pp...
IA-samarbetsyta
d- och PowerPoint mallar
ratorsökning - länkar
ala möteslänkar till handledningsgrupper,
ortnummer
klista för godkänd kurs. Socialstyrelsens
jupnings- och extramaterial
dlines
du fått med dig allt? Quiz - tillgänglig
akt - kursadministrationen

Välkommen!

Välkommen till kurs Vetenskapligt för
Målgrupp
Kursen vänder sig i första hand till ST-läkare ve
inte platserna fylls kan andra yrkesgrupper ber

Syfte och mål
Syftet med kursen är att lära ut ett grundläggande
vetenskapligt till de kunskaper och metoder som

Deltagarna ska kunna söka, läsa, bedöma och a
kunskap saknas.

Innehåll

- Föreläsningar om olika studietyper och meto
- Att omsätta en idé eller frågeställning till en
- Att fördjupa sig i den vetenskapliga litteratu
- Att genomföra en litteraturstudie enligt vete
- Att redovisa sina resultat i en skriftlig rapp

För mer information, schema, kursmaterial.
[Länk till Välkomstbrev](#)

Åtkomst till SOFIA-ytan

Alla kursdeltagare har fått tillgång till SOFIA-ytan

[Kursarbete FoU-kurs Vetenskapligt förhållningssätt](#)

Gå till [Kursarbete FoU-kurs Vetenskapligt förhållningssätt](#)

Följ den här webbplatsen för att få uppdateringar i din nyhetsfeed.

Logga in

VGR-id@vgregion.se

Kan du inte komma åt ditt konto?

Nästa

Vid problem kontakta IT-Support 010-47 37 100.

Inloggningsalternativ

Privat vårdgivare - Skriv in den e-postadress du fått inbjudan på – Nästa
VGR-anställd –
Skriv ditt VGR-id@vgregion.se - Nästa

@gmail.com

Ange lösenord

Du måste bekräfta ditt lösenord eftersom du försöker komma åt känslig information.

Lösenord

Har du glömt lösenordet?

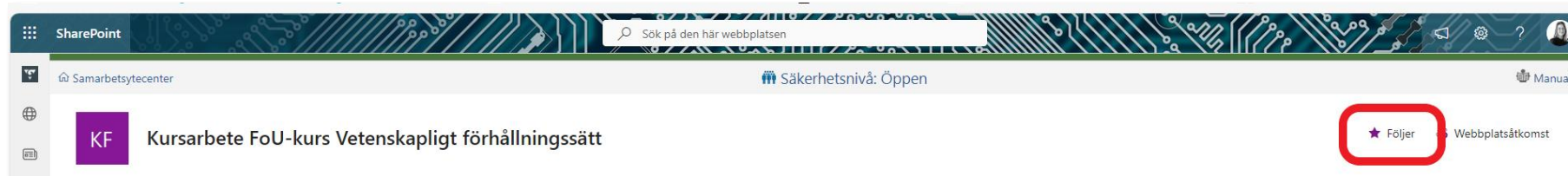
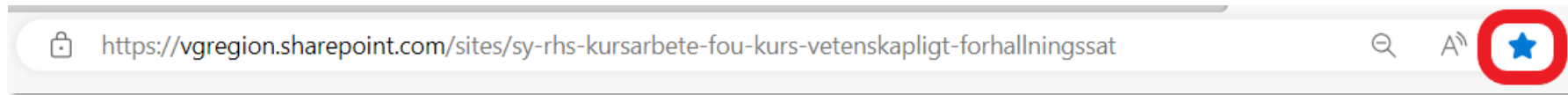
E-posta koden till

Microsoft-konto

Logga in

Privat vårdgivare - Klicka på E-posta koden till... och skriv in koden du får på e-post – Logga in
VGR-anställd – skriv ditt vanliga AD-lösenord

Spara som Favorit och Följ ytan

Tyvärr kan inte en icke
VGR-anställd följa en SOFIA-yta

KF

Kursarbete FoU-kurs Vetenskapligt förhållningsätt

★ Följer 👤 Webbplatsåtkomst

Startsida

+ Ny ▾
⚙️ Sidinformation
📄 Förhandsgranskning
📊 Analys

Publicerades 2026-01-12
🔗 Dela ▾
✎ Redigera
↗

- 📄 Dokument
- 📁 Webbplatsinnehåll
- 📄 Sidor
- 🗑️ Papperskorgen

Redigera

Välkommen till SOFIA-ytan för Kursarbeten FoU-kurs Vetenskapligt förhållningsätt.

Här laddar du som kursdeltagare, upp dokument som enligt kursplanen ska lämnas in och som ni ska samarbeta kring. Det är också här som du hittar de andra kursdeltagarnas dokument.

Namnstandard för dokument här på ytan (observera annan namnstandard än vid slutgiltiga inlämningen av rapporten)
 När du skapar och sparar dina dokument namnge dem alltid enligt standard:

- Nr på din handledargrupp + Ditt för och efternamn + rapportens rubrik

För att ladda upp ett dokument

Lärportalen

Dokument

Schema VF2026

Rapportnummer 2026

Projektrapporter Vetenskapligt förhållningssä...

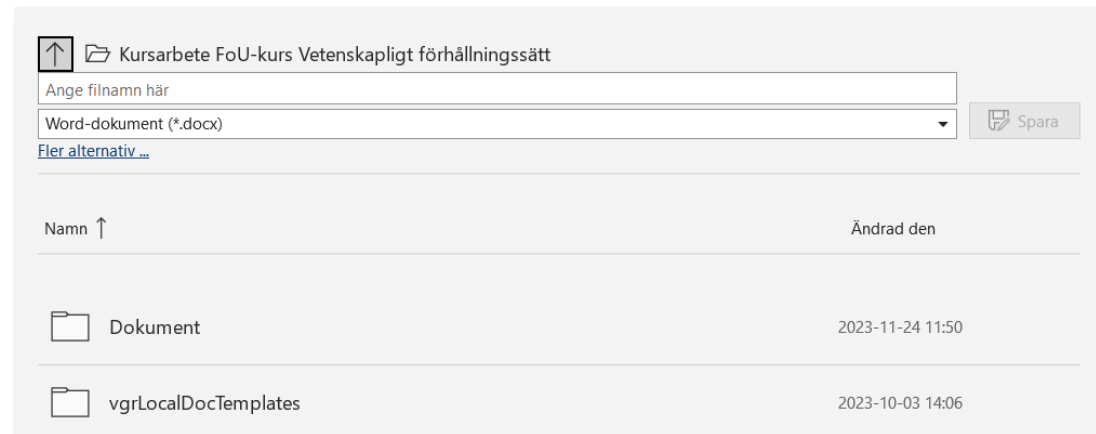
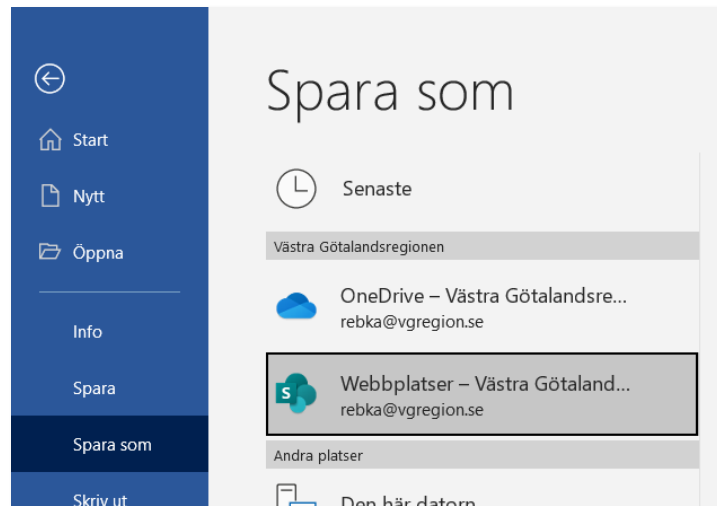
Deadlines

2026-01-23 Ladda hem wordmallen från Lärportalen. Skriv in din söksträng. Spara dokumentet på SOFIA-samarbetsytan. Tänk på att namnge dokumentet enligt instruktioner för namnsättning.

2026-02-05 Syfte och söksträng samt metod ska nu finnas i ditt dokument på SOFIA-samarbetsytan - handledare och kurskollega ska läsa inför handledarseminarium.

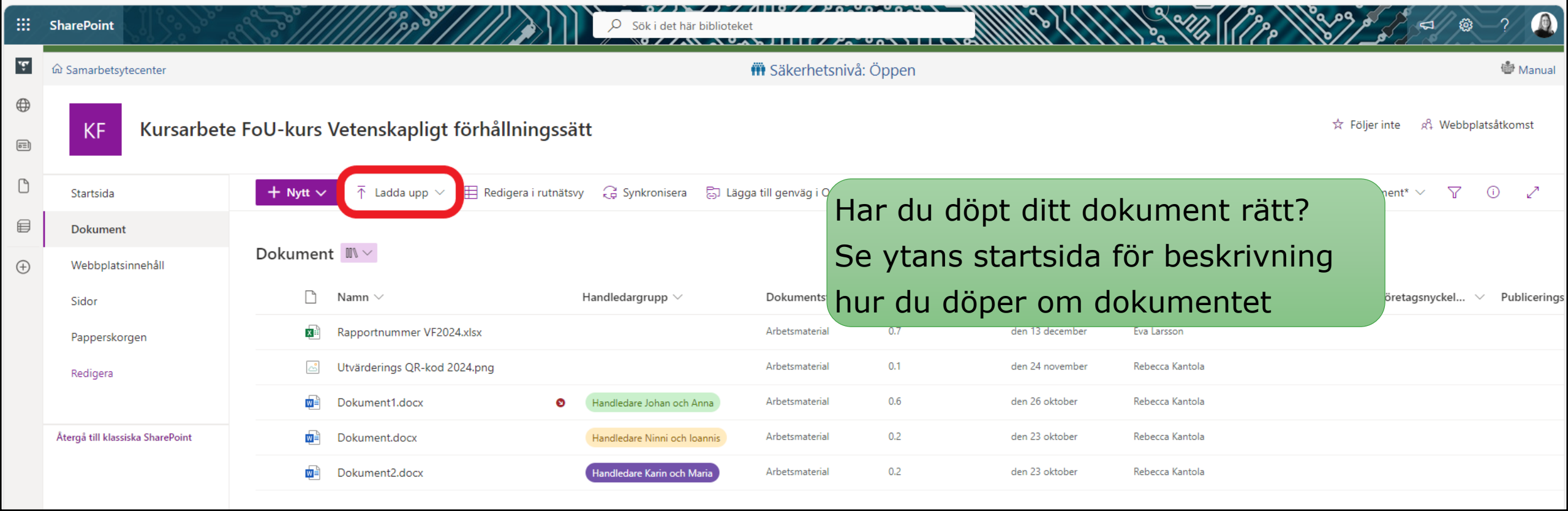
Spara dokument direkt på ytan

- Arkiv – Spara som
- Markera Webbplatser – en lista med SOFIA-yltor visas.
- Klicka på Kursarbete FoU-kurs Vetenskapligt förhållningssätt.
- Klicka på Dokument.
- Namnsätt ditt dokument enligt standard: Nr på din handledargrupp + Ditt för- och efternamn + rapportens rubrik.
- Klicka på Spara.

Redan sparat dokumentet på din dator? - Ladda upp ett dokument

- Klicka på länken/bilden på startsidan - Dokument
- På sidan som öppnas klicka på Ladda upp, som finns i övre menyn och välj Filer.
- Utforskaren öppnas nu. Leta fram ditt dokument, markera och klicka Öppna.
- Nu ska ditt dokument finnas i listan för Dokument.

SharePoint

Sök i det här biblioteket

Samarbetsytcenter

Säkerhetsnivå: Öppen

KF Kursarbete FoU-kurs Vetenskapligt förhållningsätt

Följer inte Webbplatsåtkomst

+ Nytt Ladda upp Redigera i rutnäsvy Synkronisera Lägg till genväg i O

Dokument

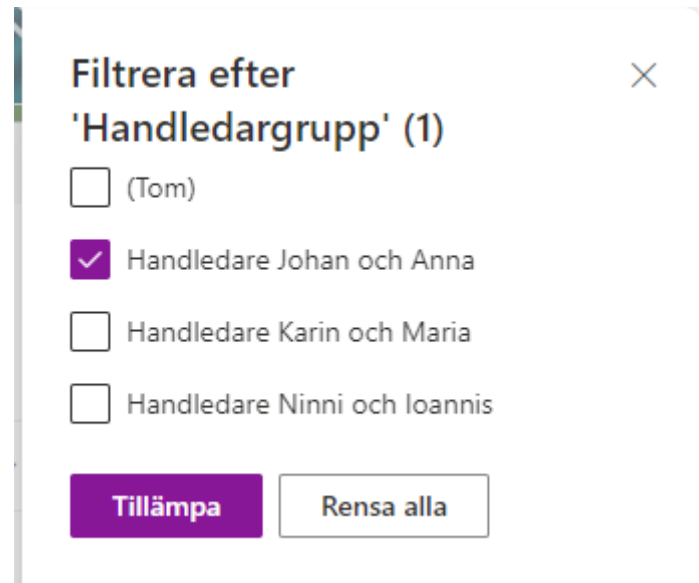
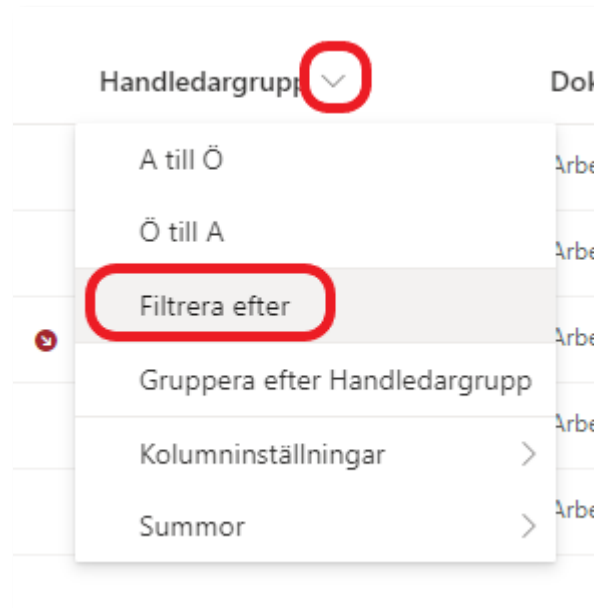
Namn	Handledargrupp	Dokumentstyp	Storlek	Skapad	Skapad av
Rapportnummer VF2024.xlsx		Arbetsmaterial	0.7	den 13 december	Eva Larsson
Utvärderings QR-kod 2024.png		Arbetsmaterial	0.1	den 24 november	Rebecca Kantola
Dokument1.docx	Handledare Johan och Anna	Arbetsmaterial	0.6	den 26 oktober	Rebecca Kantola
Dokument.docx	Handledare Ninni och Ioannis	Arbetsmaterial	0.2	den 23 oktober	Rebecca Kantola
Dokument2.docx	Handledare Karin och Maria	Arbetsmaterial	0.2	den 23 oktober	Rebecca Kantola

Har du döpt ditt dokument rätt?
Se ytans startsida för beskrivning
hur du döper om dokumentet

Hitta lättare

För att hitta dokument som ingår i din Handledargrupp

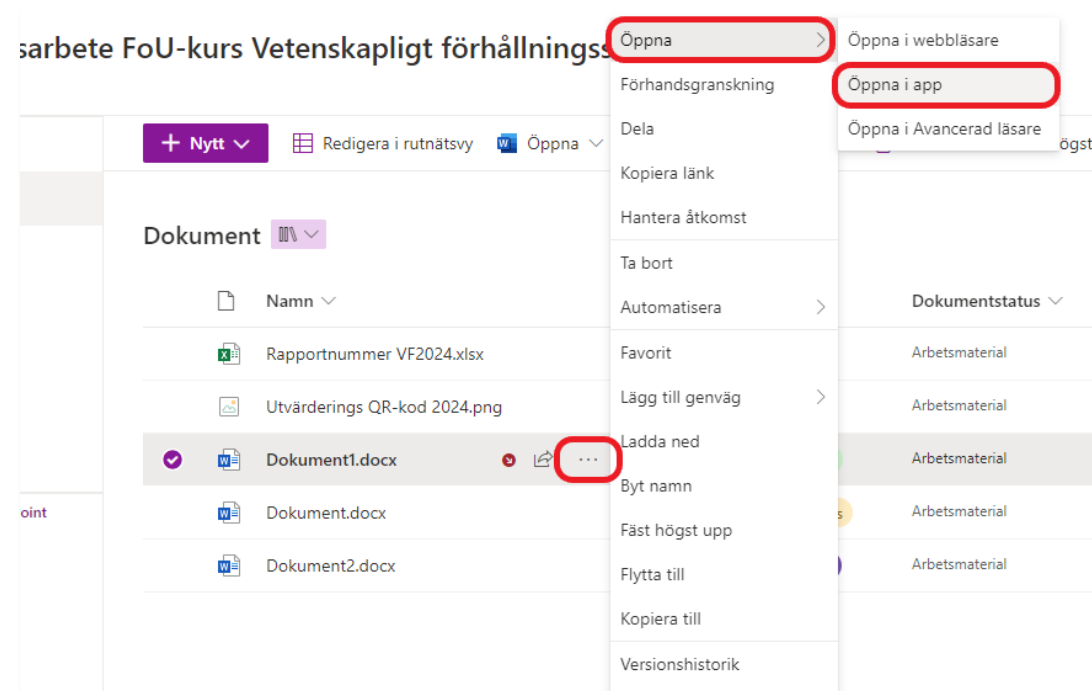
- Klicka på pilen bredvid kolumnnamn Handledargrupp och välj Filtrera efter.
- Markera den grupp du vill se dokument från och klicka på Tillämpa.
- För att visa alla dokument i listan igen, gör samma sak igen och klicka Rensa alla, följt av krysset.

Öppna ett dokument – alternativ 1

För att få alla funktioner i Word aktiverade måste dokument öppnas via **Öppna i app**

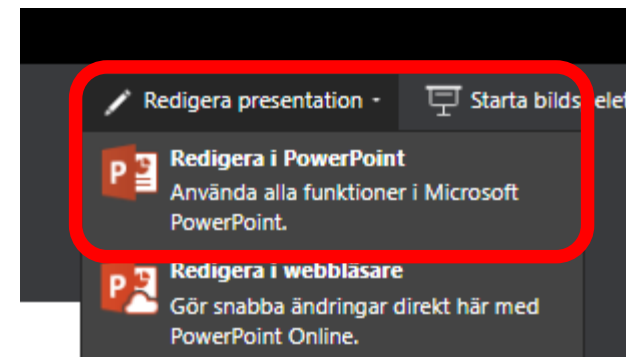
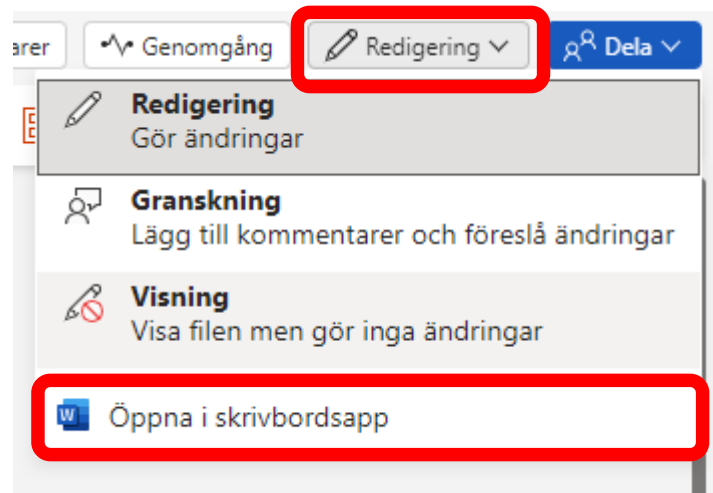
- Klicka på prickarna efter dokumentnamnet
- Klicka på Öppna
- Klicka på Öppna i app

Öppna ett dokument – alternativ 2

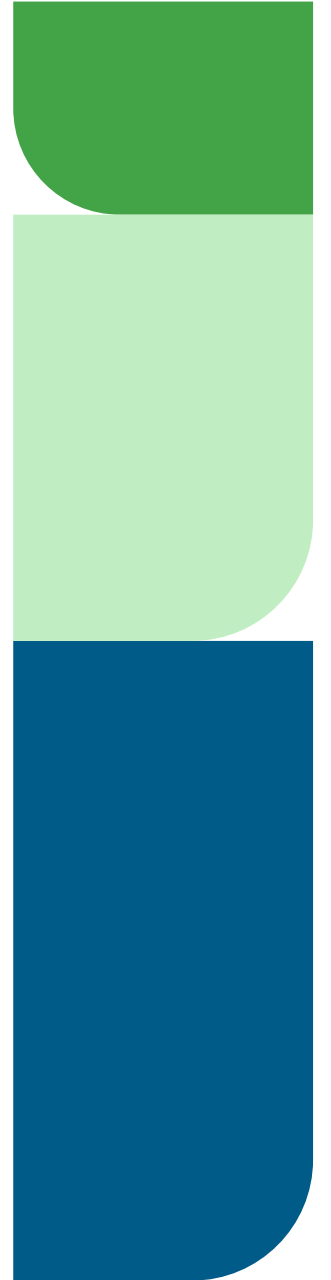
För att få alla funktioner i Word/PowerPoint aktiverade måste dokument öppnas via **Öppna i app**

- Klicka på dokumentnamnet - dokumentet öppnas i s.k. webversion
- **Word** - Klicka på Redigering och välj Öppna i skrivbordsapp
- **PowerPoint** – Klicka på Redigera presentation och välj Redigera i PowerPoint

Att arbeta i grupp

- Hela gruppen är aktiv.
- Problembaserat lärande.
- Processen är viktig.
- Älska kritik.
- Väx genom att utveckla det kritiska tänkandet.

Grupp 1

handledare: Johan, Maria
Lokal Glöden, våning 2

Mohamad Rashid Alazmarle

Martina Hedlund

Kilani Radhouani

Anders Hector

Agnes Granath

Helena Sletten

Grupp 2

Handledare: Anna, Malin, Sofia
Lokal Bohuslän, våning 1

Helfrida Vogel-Rödin

Krister Dandebo

Muhand Bakhit

Marèse Crouwel

Diana Zizanis

Nicolas Vicencio

Grupp 3

Handledare: Viola
Lokal Ugglan, våning 1

Julia Garbén

Linnea Rosdahl

Sanna Elg

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN